

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๒

บทบรรณาธิการ

คำถาม สมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรติดตั้งป้ายไวเนลโดยมุ่งประสงค์ที่จะประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกของหมู่บ้านทราบและร่วมกันตรวจสอบความผิดปกติทางการเงินของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร บุคคลที่มาปลดป้ายไวเนลดังกล่าวจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๘ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๕๖/๒๕๖๕

โจทก์ร่วมซึ่งเป็นเจ้าของบ้านและเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรติดตั้งป้ายไวเนลพิพาทโดยมุ่งประสงค์ที่จะประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกของหมู่บ้านทราบและร่วมกันตรวจสอบความผิดปกติทางการเงินและกำหนดแนวทางดูแลเงินที่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรจะได้รับจากผู้จัดสรรที่ดิน อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของสมาชิกที่สามารถกระทำได้ การที่จำเลยทั้งสองปลดป้ายไวเนลพิพาทไปเก็บไว้ที่สำนักงานนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ย่อมทำให้โจทก์ร่วมเสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนสมาชิกของหมู่บ้านตามสิทธิที่ได้แจ้งต่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้จัดการนิติบุคคล จึงเป็นการกระทำในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ร่วมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๘

คำว่า "เอาไปเสีย" ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๘ มิได้มุ่งถึงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในการเป็นเจ้าของวัตถุที่ทำให้ปรากฏความหมายเป็นเอกสาร ทั้งบทมาตรา ๑๘๘ ไม่ได้กำหนดลักษณะเฉพาะของเอกสารว่าต้องเป็นเอกสารที่เป็นพยานหลักฐานทำนองเดียวกับพินัยกรรมเท่านั้น เมื่อป้ายไวเนลพิพาทเป็นวัตถุซึ่งทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร จึงเข้าลักษณะเป็นเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๗)

คำถาม ลงลายมือชื่อผู้อื่นในใบรับเงินกู้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้กู้ โดยลายมือชื่อในช่องผู้รับเงินเป็นเพียงลายมือเขียนชื่อของสมาชิกมิใช่ปลอมลายเซ็นชื่อของสมาชิกนั้นจะเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๖๗/๒๕๖๕

ลายมือชื่อไม่มีกฎหมายให้อำนาจลงลายมือชื่อแทนกันได้ จำเลยลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารสิทธิใบรับเงินกู้เพื่อให้ผู้พบเห็นหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง แม้จะเป็นเพียง

ลายมือชื่อเขียนก็ถือเป็นการลงลายมือชื่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และบทนิยามตามประมวลกฎหมายอาญา การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิ เมื่อจำเลยส่งมอบใบรับเงินกู้ซึ่งเป็นเอกสารปลอมให้แก่ผู้เสียหายที่ ๓ จำเลยมีความผิดฐานใช้เอกสารสิทธิปลอม

ความผิดฐานใช้หรืออ้างเอกสารปลอมเป็นความผิดสำเร็จเมื่อยื่นเอกสาร จำเลยส่งมอบใบรับเงินกู้เอกสารปลอมแก่ผู้เสียหายที่ ๓ ผู้มีหน้าที่จ่ายเงิน แม้ผู้เสียหายที่ ๑ ยังไม่มีการจ่ายเงินตามใบรับเงินกู้ก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว

คำถาม การถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดกหลังเจ้ามรดกตาย ผู้สืบสันดานของผู้ถูกกำจัดมิได้รับมรดกของเจ้ามรดกสืบมรดกของเจ้ามรดกต่อไป ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๑/๒๕๖๕

จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทเป็นของตนเอง ผู้เดียวไม่แบ่งปันให้แก่โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นทายาทและนำที่ดินพิพาทจดทะเบียนจำนองประกันหนี้ริยาตนเองไว้กับจำเลยที่ ๒ โดยโจทก์ทั้งสามมิได้รู้เห็นยินยอม แม้จำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทไปเป็นของบุคคลอื่นอีกก็ตาม พฤติการณ์ของจำเลยที่ ๑ เช่นนี้ถือว่าเป็นการปิดบังทรัพย์สินมรดกมากกว่าส่วนที่ตนจะได้รับโดยมีเจตนาฉ้อฉลหรือรู้อยู่แล้วว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของโจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นทายาท จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกต้องถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดกเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๕ วรรคหนึ่ง โจทก์ทั้งสามมีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทของจำเลยที่ ๑ เพื่อนำมาแบ่งปันแก่ทายาทของเจ้ามรดกได้ตามฟ้อง

แม้จำเลยที่ ๑ ปิดบังทรัพย์สินมรดกของเจ้ามรดกมากกว่าส่วนที่ตนจะได้และต้องถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดกของเจ้ามรดกเลย เป็นการถูกกำจัดมิให้ได้รับมรดกหลังเจ้ามรดกซึ่งเป็นพระภิกษุมรณภาพก็ตาม บุตรของจำเลยที่ ๑ เป็นผู้สืบสันดานของจำเลยที่ ๑ ผู้ถูกกำจัดมิให้รับมรดกของเจ้ามรดกสืบมรดกของเจ้ามรดกต่อไปได้เหมือนหนึ่งว่าจำเลยที่ ๑ ตายแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๗ และบทบัญญัติมาตรา ๑๖๐๗ หาได้อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๖๓๔ ไม่

จำเลยที่ ๒ รับจำนองที่ดินพิพาทไว้จากจำเลยที่ ๑ โดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว โจทก์ทั้งสามย่อมไม่อาจยกการได้มาซึ่ง

กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยทางมรดกเป็นข้อต่อสู้จำเลยที่ ๒ ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง โจทก์ทั้งสามไม่มีสิทธิขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒

คำถาม บุคคลที่ซื้อที่ดินได้จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำสั่งศาลกับบุคคลที่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวโดยการครอบครองปรบักษ์ บุคคลใดมีสิทธิในที่ดินดังกล่าวกัน

การครอบครองที่ดินขณะเจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศขังไล่ให้ออกไปจากที่ดินถือเป็นการครอบครองโดยสงบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๕๐/๒๕๖๕

แม้ผู้ร้องครอบครองปรบักษ์จนได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทแล้วก็ไม่ทำให้สิทธิของผู้คัดค้านในที่ดินพิพาทที่ซื้อได้จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำสั่งของศาลโดยสุจริตเสียไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๐ ทั้งการครอบครองปรบักษ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของผู้ร้องยังไม่ได้จดทะเบียนจึงยกขึ้นต่อสู้ผู้คัดค้านผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้วไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง หากผู้ร้องจะอ้างสิทธิในการครอบครองปรบักษ์ต่อไป ต้องเริ่มต้นใหม่นับแต่วันที่ผู้คัดค้านจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจนครบ ๑๐ ปี จึงจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยทั้งนี้ต้องเป็นการครอบครองโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดเวลา ดังกล่าวด้วย

หลังจากผู้คัดค้านจดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาทที่ซื้อได้จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำสั่งศาลแล้ว ผู้คัดค้านขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับให้ผู้อยู่อาศัยซึ่งรวมถึงผู้ร้องออกไปจากที่ดินพิพาทและนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศขังไล่ผู้อยู่อาศัยรวมถึงผู้ร้องให้ออกไปจากที่ดิน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิในการครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ร้อง ซึ่งขณะนั้นผู้ร้องอ้างว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ทั้งในวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศขังไล่มีผู้อยู่อาศัยออกมาขัดขวางจำนวนมาก เชื่อว่าผู้ร้องได้รู้ถึงการปิดประกาศขังไล่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ดังนี้ ถือไม่ได้ว่าการครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ร้องตั้งแต่ในเวลานั้นเป็นไปโดยสงบ แม้ผู้ร้องจะครอบครองที่ดินพิพาทนับแต่

วันที่ผู้คัดค้านจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทจนถึงวันยื่นคำร้องขอคดีนี้ครบ ๑๐ ปีแล้ว ผู้ร้องก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒

คำถาม ขณะฟ้องบังคับจำนอง ผู้จำนองมิได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินจำนองเนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองตามคำสั่งศาลในคดีอื่นแล้ว ผู้รับจำนองจะมีสิทธิบังคับจำนองแก่ผู้จำนองหรือไม่

ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนองต้องรับผิดชอบผู้รับจำนองในต้นเงินและดอกเบี้ยอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๙/๒๕๖๕

หนี้ตามสัญญากู้เงินขาดอายุความและจำเลยที่ ๑ ต่อสู้เรื่องอายุความแล้ว โจทก์ยอมไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตามสัญญากู้เงิน ส่วนหนี้จำนองอันเป็นหนี้อุปกรณ์แม้ไม่ระงับไปโดยหนี้ประธานขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๔๔ และหนี้ประธานขาดอายุความยังบังคับจำนองได้ตามมาตรา ๗๔๕ ก็ตาม แต่การบังคับจำนองยอมต้องบังคับเอาจากผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินจำนองเพราะเป็นการบังคับเอาจากตัวทรัพย์สินจำนองขณะฟ้องคดีจำเลยที่ ๑ มิได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินจำนองเนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองตามคำสั่งศาลแล้ว โจทก์ยอมไม่มีสิทธิบังคับจำนองทรัพย์สินจำนองแก่จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

ดอกเบี้ยของต้นเงินและอัตราดอกเบี้ยที่ตกลงกันได้ตามหนังสือสัญญาจำนองที่ดินเป็นประกันและข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนองเป็นประกันยอมมีผลผูกพันถึงจำเลยที่ ๒ ผู้ซื้อทรัพย์สินโดยติดจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๑๕ เพราะจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินจำนอง หากประสงค์จะไถ่ถอนจำนองจะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราตามที่ตกลงกันได้ไว้ในสัญญาจำนองนับแต่มีการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นหรือผู้จำนองตามมาตรา ๗๓๘ โจทก์ผู้รับจำนองมีสิทธิบังคับจำนองเพื่อชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยได้ตามสัญญาจำนอง แต่จะใช้สิทธิบังคับให้จำเลยที่ ๒ ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกินห้าปีขึ้นไปไม่ได้ ตามมาตรา ๑๙๓/๒๗

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ